

Сэдэв: Ачаа
тээвэрлэгчийг сонгох ба
олон улсын ачаа
тээвэрлэлтэд анхаарах
асуудлууд

- Олон улсын ачаа тээвэрлэлтэд ачаа илгээгч буюу худалдагч, хүлээн авагч буюу худалдан авагч, тээвэрлэгч, тээвэр зууч зэрэг ба
- Олон улсын тээвэрлэлтэд оролцогч бүрийн оролцоо, үүрэг харилцан адилгүй байдаг бөгөөд, эдгээр оролцогчдын хамтын ажиллагааны үр дүнд ачааг тээвэрлэж, хүргэж нийлүүлэх үйл явц амжилттай хэрэгжиж, дэлхий даяар бараа бүтээгдэхүүнийг түгээх, худалдах болон худалдан авах үйл ажиллагаа хэрэгжиж байдаг билээ

- Гэрээнд заасан барааг худалдан авагчид буюу гэрээ байгуулсан тээвэрлэгчид шилжүүлэн өгөх.
- Барааг экспортлох үйл ажиллагаатай холбоотой зөвшөөрөл, баталгаа, бичиг баримтыг бүрдүүлэх.
- Барааг нийлүүлэх үйл ажиллагаатай холбоотой тээвэрлэлт болон даатгалын гэрээг байгуулах.
- Барааг гэрээнд заасан хугацаанд худалдан авагчид нийлүүлэх.
- Эрсдэлийг худалдан авагчид шилжүүлэх.
- Нийлүүлэлтийн зардлыг гэрээний нөхцөлийн дагуу Худалдан авагч тай хуваалцах.
- Нийлүүлэлтийнхээ талаар Худалдан авагчид цаг тухайд нь мэдэгдэх.

- Нийлүүлсэн барааны үнийг төлөх
- Нийлүүлж буй барааг импортлох үед зөвшөөрөл, баталгаа болон холбогдох бусад бичиг баримтуудыг бүрдүүлэх
- Тээвэрлэлт болон даатгалын гэрээг байгуулах
- Нийлүүлсэн барааг хүлээн авах
- Гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу эрсдэлийг шилжүүлэн авах
- Гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу худалдагч талтай нийлүүлэлт-тэй холбогдон гарсан зардлыг хуваалцах
- Худалдагч талтай барааны нийлүүлэлтийн талаар харилцан мэдээлэл солилцох

- Тээвэрлэгч нь ачаа тээшийг тогтоосон газар хүргэх үүрэгтэй.
- Тээвэрлэгч нь ачаа тээвэрлэх зориулалт бүхий тээврийн хэрэгслээр ачаа барааг тээвэрлэх, ачаа барааг тээвэрлэхдээ тээврийн хэрэгслийн зохих стандарт нөхцлийг хангасан эвдрэлгүй тээврийн хэрэгслээр ачаа барааг тээвэрлэх үүрэгтэй.
- Тээвэрлэгч нь тээвэрлэлтэд ашиглаж буй тээврийн хэрэгсэлтэй холбоотой аюулгүй байдлын дүрэм, журмыг биелүүлэх үүрэгтэй
- Тээвэрлэгч нь ачаа бараа тээвэрлэхдээ холбогдсон бусад зардлыг өөрөө дангаар хариуцна.
- Тээвэрлэгч ачаа барааг хүлээн авснаас хойш хүлээлгэн өгөх бүхийл хугацаанд гэрээнд зааснаар ачаа алдагдсан, дутсан, гэмтсэн, эвдэрсэн түүнчлэн тээвэрлэлтийн хугацаа хожимдуулсан хариуцлагыг дангаар өөрийн эд хөрөнгөөр хариуцна.

- Тээвэрлүүлэх ачааг ямар төрлийн тээврийн хэрэгсэлээр тээвэл илүү зохимжтой болохыг тодорхойлон тээврийн байгуулага, тээвэрлэгч хоёрыг холбон, ачааг заасан хугацаанд тээвэрлүүлэх, тээврийн үйл ажиллагаатай холбоотой гааль, даатгал болон холбогдох бичиг баримтыг бүрдүүлэн, тээвэрлэлтийг саадгүй зохион байгуулах.
- Тээврийн үйл ажиллагаанд оролцогч талуудыг мэдээллээр ханган хамгийн хямд зардлаар тээвэрлэх нөхцөл бололцоог санал болгох.
- Олон улсын тээвэрлэлтийн талаар мэдээлэл түгээх, зөвлөгөө өгөх.
- Бусад үүргүүд

- Монгол улсын хувьд далайгаас алслагдсан газарзүйн байрлал, дэд бүтцийн сул хөгжлөөс шалтгаалаад олон улсын тээвэрлэлтийн өртөг зардал ерөнхийдөө өндөр буюу үнийн дүнгийн 20 орчим хувьтай тэнцүү байдаг гэсэн тооцоо байдаг. Тиймээс нийт экспортлогчдын хувьд тулгардаг асуудал нь тээвэрлэлтийн зардлаа хэрхэн бууруулах болон тээврийн хэрэгслээ хэрхэн оновчтой сонгох тухай асуудал юм. Тээврийн өртөг зардлаа багасгах хоёр төрлийн арга зам байдаг. Үүнд:
- Нийлүүлэх барааны хэмжээг нэмэгдүүлэх замаар нэгж бүтээгдэхүүнд ноогдох тээврийн зардлаа бууруулах.
- Хил залгаа буюу хамгийн ойр байршилтай гадаад зах зээлд бараа бүтээгдэхүүнээ худалдах.

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА

